

Брюксел, 28 февруари 2025 г.
(OR. en)

6646/25

Междуетноститутитионално досие:
2025/0035(NLE)

RECH 71
ATO 7
COMPET 102

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	28 февруари 2025 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2025) 60 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА за създаване на Програма за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия за периода 2026—2027 г. в допълнение към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 60 final.

Приложение: COM(2025) 60 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.2.2025 г.
COM(2025) 60 final

2025/0035 (NLE)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

за създаване на Програма за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия за периода 2026—2027 г. в допълнение към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С настоящото предложение за програма на Евратом за научни изследвания и обучение за периода 2026—2027 г. („програмата“) на практика се удължава настоящата Програма на Евратом за научни изследвания и обучение за периода 2021—2025 г. („програмата за периода 2021—2025 г.“)¹ за оставащите 2 години² от настоящата многогодишна финансова рамка (МФР)³.

Предлаганата програма, макар и отделна, запазва повечето от характеристиките на своя предшественик, включително ключовите научноизследователски дейности⁴. Финансовият пакет на програмата вече беше определен на 598 милиона евро (по текущи цени) към момента на приемане на МФР. В предложението се определя бюджетът за преки и непреки действия, общите и специфичните цели и се описват инструментите за подкрепа.

Комисията ще се стреми да изпълнява програмата със следните приоритети:

- Изследванията в областта на безопасността ще осигурят: i) за операторите на атомни електроцентрали (АЕЦ) и за органите по безопасността инструменти и насоки за наблюдение на безопасността на съществуващите ядрени инсталации; ii) ноу-хау и решения, които да позволят на бъдещите АЕЦ, включително но малките модулни реактори (ММР), да отговорят на изискванията за безопасност; и iii) инструменти и методи, чрез които органите по безопасността да изпитват нови проектни решения и да улесняват лицензирането. Финансирането на научноизследователски проекти в тази област ще бъде много избирателно, тъй като по-голямата част от бюджета за ядрено делене ще бъде усвоена чрез съфинансирани партньорства.
- Програмата ще осигури на съфинансираните европейски партньорства за научни изследвания в областта на ядреното делене (радиационна защита, управление на радиоактивни отпадъци, ядрени материали) допълнително финансиране, което да гарантира тяхното адаптиране към променящата се научноизследователска среда и включването на нови заинтересовани страни и на всички държави членки.
- Програмата ще се стреми да запази водещата позиция на ЕС в научните изследвания в областта на термоядрения синтез чрез старта на съвместно

¹ Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета от 10 май 2021 г. за създаване на Програма за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия за периода 2021—2025 г. в допълнение към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Регламент (Евратом) 2018/1563 (ОВ L 1671, 12.5.2021 г., стр. 81, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj>).

² Програмите на Евратом са с по-кратка продължителност от другите разходни програми съгласно ДФЕС, тъй като член 7 от Договора за Евратом ги ограничава до 5 години.

³ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>).

⁴ Те включват ядрената безопасност, сигурността, управлението на радиоактивни отпадъци и отработено гориво, радиационната защита и термоядрената енергия.

програмирано европейско партньорство, което ще обедини заинтересованите страни от публичния и частния сектор с цел преодоляване на пречките в процеса на проектиране и изграждане на първата термоядрена централа.

- Програмата ще продължи да подкрепя дългосрочните действия в областта на образованието и обучението, като предлага на студентите и изследователите мобилност и достъп до инфраструктура, а на заинтересованите страни и потребителите — стабилност и предвидимост. Акцентът ще бъде върху по-активното взаимодействие между тези действия, партньорства и текущи и нови проекти.
- Програмата ще продължи да финансира научни изследвания, които разработват техники в подкрепа на ядрените гаранции, сигурността и усилията за неразпространение, с оглед на значително нарасналото внедряване на технологии за ядрено делене в световен мащаб.

Ако не се предприемат действия в областта на ядрените изследвания на европейско равнище, е вероятно само по-големите държави членки да имат възможност да поддържат национални програми. Вътрешноевропейското сътрудничество вероятно ще бъде ограничено до тези по-големи държави членки и до двустранните договорености. По-малките държави членки биха могли да изпаднат в научна изолация и да загубят своите специалисти. Програмата е разработена като включваща всички държави членки и научноизследователските усилия и същевременно допълваща Рамковата програма на ЕС, която подкрепя неядрените научни изследвания.

Комисията започна подготовката на предложението с консултации с Научния и технически комитет на Евратом (НТК), както изисква правното основание⁵. НТК представи становище⁶, което Комисията взе предвид при изготвянето на настоящото предложение.

• **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Програмата ще продължи научноизследователските дейности на своя предшественик. Тя е в съответствие с Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“⁷ в областта на ядрените изследвания и я допълва. Прилагат се правилата на „Хоризонт Европа“ за участие и разпространение на резултатите и се използват едни и същи инструменти, включително европейски партньорства⁸. Разпоредбите относно полезните взаимодействия⁹ също гарантират, че двете програми се допълват взаимно.

⁵ Вж. също „Правно основание“ и „Избор на инструмент“ в раздел 2.

⁶ *Приоритети на европейските ядрени научни изследвания и обучение: Становище на НТК* (STC-2023-16 FINAL, 20.10.2023 г.) https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/8908a4d4-ad88-465f-9c9b-bbbf0e7174cc_en?filename=priorities-for%20european-nuclear-research.pdf.

⁷ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

⁸ Вж. членове 9, 7 и 6 (3) от настоящото предложение и член 10 и приложение III към Регламент (ЕС) 2021/695.

⁹ Вж. член 10, параграф 2 от настоящото предложение и член 15 от Регламент (ЕС) 2021/695.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Като подкрепя провеждането на образцови научни изследвания и осигурява подходящи условия за научна работа и развитие на нови умения, предложението е в съответствие с политиките на ЕС, които имат за цел да повишат конкурентоспособността на ЕС.

Програмата ще подкрепя научноизследователски инициативи в областта на ядрената безопасност и стратегическите области, подкрепяни в Законодателния акт за промишленост с нулеви нетни емисии¹⁰. Тя ще подкрепи и инициативите за безопасност на наскоро създадения Европейски промишлен алианс за малки модулни реактори.

Програмата ще допринесе за прилагането на глава 7 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия („Договора“) относно ядрените гаранции¹¹. Тя ще допринесе и за програмите и стратегиите на ЕС в областта на сигурността, като подкрепя научните изследвания в областта на ядрената сигурност.

Научните изследвания, финансирани по програмата, ще подкрепят прилагането на директивите на Евратом относно безопасността на ядрените инсталации¹², безопасното управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци¹³ и радиационната защита¹⁴.

Програмата също така ще продължи да подкрепя прилагането на Европейския инструмент за международно сътрудничество в областта на ядрената безопасност¹⁵ и ядрените и радиологичните аспекти на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество¹⁶.

¹⁰ Регламент (ЕС) 2024/1735 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 (ОВ L, 2024/1735, 28.6.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

¹¹ Позоваванията на Договора са на консолидираната му версия <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A02016A%2FTXT-20240901>

¹² Директива 2009/71/Евратом на Съвета от 25 юни 2009 г. за установяване на общностна рамка за ядрената безопасност на ядрените инсталации (ОВ L 172, 2.7.2009 г., стр. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

¹³ Директива 2011/70/Евратом на Съвета от 19 юли 2011 г. за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци (ОВ L 199, 2.8.2011 г., стр. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

¹⁴ Директива 2013/59/Евратом на Съвета от 5 декември 2013 г. за определяне на основни норми на безопасност за защита срещу опасностите, произтичащи от излагане на йонизиращо лъчение и за отмяна на директиви 89/618/Евратом, 90/641/Евратом, 96/29/Евратом, 97/43/Евратом и 2003/122/Евратом (ОВ L 13, 17.1.2014 г., стр. 1).

¹⁵ Регламент (Евратом) 2021/948 на Съвета от 27 май 2021 г. за създаване на Европейски инструмент за международно сътрудничество в областта на ядрената безопасност, допълващ Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа, въз основа на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и за отмяна на Регламент (Евратом) № 237/2014 (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/59/oj>).

¹⁶ Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Договорът постановява, че Комисията отговаря за насърчаването и улесняването на ядрените изследвания в държавите членки и за тяхното допълване чрез осъществяване на програма на Общността за изследвания и обучение (член 4). Тази програма се приема от Съвета с единодушие, по предложение на Комисията (член 7).

Съгласно Договора не се провеждат консултации с Европейския парламент, но в миналото титулярят на ротационното председателство на Съвета е приканвал Парламента да направи коментари по предложените регламенти за създаване на програмите на Евратом. Европейският икономически и социален комитет ще бъде информиран съгласно изискванията на правното основание (член 7).

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Програмата помага на държавите членки, независимо от националния им избор да произвеждат или потребяват енергия от ядрено делене, да работят заедно за развиване на възможностите, предлагани от ядрената наука, и за намаляване на рисковете от различните приложения на йонизиращите лъчения.

Програмата е от интерес не само за 12-те държави членки, които експлоатират АЕЦ като част от своя национален енергиен микс, но и за многото други държави членки, които експлоатират реактори за научноизследователски цели или производство на радиоизотопи. Тя е от интерес и за всички държави от ЕС, които използват радиоизотопи за медицински цели. Всички държави членки ще извлекат ползи от разработването и споделянето на компетентности в областта на ядрената безопасност и безопасното управление на радиоактивните отпадъци.

Развитието на термоядрената енергия, което изисква много мащабни научноизследователски усилия, е в интерес на всички държави — членки на ЕС. И накрая, всички държави членки използват или извличат ползи от медицинските, промишлените, селскостопанските, екологичните и свързаните със сигурността приложения на йонизиращите лъчения. Хармонизираните стандарти, определени в различните директиви на Евратом, ясно подчертават необходимостта от единен подход към техническите въпроси и обучението в целия ЕС.

Ядрената сигурност е национална отговорност. Въпреки това, за да се засили изграждането на капацитет на равнището на ЕС и на национално равнище, преките действия на програмата спомагат за справяне с някои от предизвикателствата пред сигурността, пред които е изправен ЕС, и с глобалните измерения на тези предизвикателства в областта на смекчаването на ХБРЯ рисковете за сигурността, откриването на ядрени и радиологични материали и техния криминалистичен анализ, както и за провеждането на подходящо обучение. Гаранциите са от изключителната компетентност на Евратом и непрекъснатата техническа подкрепа, научноизследователската и развойната дейност в тази област чрез преки действия са от решаващо значение за поддържане на ефикасността и ефективността на системата от гаранции на Евратом.

Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- **Пропорционалност**

Програмата предвижда мерки за подкрепа на изследователите и координиране на научноизследователските усилия на държавите членки с оглед избягване на дублирането, запазване на критичната маса в ключови области и гарантиране, че публичните средства се изразходват по най-добрия начин. Тези мерки могат да доведат до допълнителни публични и частни инвестиции в научните изследвания и иновациите. Те са необходими и в подкрепа на разработването на политиките и за постигане на целите, заложи в политиките на ЕС. Предложените мерки не надхвърлят необходимото за постигане на целите на Общността.

- **Избор на инструмент**

Програмата ще се изпълнява чрез регламент на Съвета, както и нейният предшественик. Регламентът създава права и задължения за бенефициерите, които са задължителни в своята цялост и се прилага пряко във всички държави — членки на ЕС, и държавите, асоциирани към програмата. Това е в съответствие и с начина, по който са уредени другите разходни програми на ЕС.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ОЦЕНКИТЕ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Настоящото предложение се основава на последващата оценка¹⁷ на програмите на Евратом за научни изследвания и обучение за периода 2014—2020 г.¹⁸ и на междинната оценка¹⁹ на програмата за периода 2021—2025 г.

При последващата оценката се стига до заключението, че с програмата за периода 2014—2020 г. са подкрепени в значителна степен ядрената безопасност, сигурността и радиационната защита и тя е помогнала да се гарантира, че Европа изпълнява най-високите стандарти в тези области. Програмата за периода 2014—2020 г. допринесе и за дългосрочната декарбонизация на енергийната система на ЕС чрез: i) осигуряване на база от знания и решения за дългосрочното функциониране на съществуващите АЕЦ; ii) развитие на знанията и технологиите, необходими за развитието на термоядрената

¹⁷ Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Междинна оценка на програмата на Евратом за научни изследвания и обучение 2014—2020 г.

(COM(2024) 549 final, 28.11.2024 г.).

¹⁸ Създадена с Регламент (Евратом) № 1314/2013 на Съвета от 16 декември 2013 г. относно програмата за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия (2014—2018 г.) в допълнение към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 948, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1314/oj>) и Регламент (Евратом) 2018/1563 на Съвета от 15 октомври 2018 г. за програмата за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия (2019—2020 г.), допълваща Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“, и за отмяна на Регламент (Евратом) № 1314/2013 (ОВ L 262, 19.10.2018 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1563/oj>).

¹⁹ Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Междинна оценка на програмата на Евратом за научни изследвания и обучение 2021—2025 г.

(COM(2025) **NNN, DD.MM.2025 г.**).

енергия; и iii) аргументиране на необходимостта от авангардни ядрени системи. Програмата също така спомогна за поддържането и по-нататъшното развитие на основните ядрени умения чрез ефективно управление на знанията и предлагане на много възможности за образование и обучение, като същевременно непрекъснато подкрепяше политиките в ядрената област. Програмата беше от особена полза за по-малките държави членки, които можаха така да се възползват от икономиите от мащаба и свободния достъп до съоръженията на JRC. Държавите членки, които не използват ядрена енергия, участваха главно в проекти във връзка с радиационната защита, медицинските приложения и управлението на радиоактивни отпадъци. Някои от тях участваха и в научни изследвания в областта на ядрената безопасност и ядрените данни, за да запазят важни компетентности в тези области.

След последващата оценка междинната оценка на програмата за периода 2021—2025 г. потвърждава, че тя продължава да бъде значима и да оказва значителна подкрепа за безопасното и сигурно използване на ядрените технологии чрез широкия си научноизследователски портфейл от преки и непреки действия.

В оценката се стига до заключението, че запазването на обхвата и бюджета на програмата за научни изследвания в областта на ядреното делене на същото равнище както за програмата за периода 2021—2025 г., ще осигури непрекъснатост на научните изследвания за безопасната експлоатация на съществуващите АЕЦ в Европа и за оценката на безопасността на технологиите за нови реактори. Финансирането на научноизследователски проекти в тази област обаче ще бъде много избирателно, тъй като по-голямата част от бюджета за ядрено делене ще бъде усвоена чрез съфинансирани партньорства. Настоящият обхват и равнище на финансиране също няма да бъдат достатъчни, ако ЕС иска: i) да настигне международните конкуренти, ii) да разгледа ключови въпроси за разработването на малки модулни реактори, горива от ново поколение и горивни цикли и iii) значително да увеличи уменията в областта на ядрената енергетика в ЕС.

Програмата следва да продължи да предоставя финансиране през периода 2026—2027 г. за съфинансираните европейски партньорства за научни изследвания в областта на ядреното делене: PIANOFORTE (радиационна защита), EURAD-2 (управление на радиоактивни отпадъци) и Connect-NM (ядрени материали). Тези партньорства са резултат от дългосрочните усилия на научноизследователската общност, заинтересованите страни и държавите членки за постигане на общ напредък чрез обща програма за научни изследвания и за справяне с основните предизвикателства във всички засегнати области. Въпреки постигнатия дотук научен напредък Комисията ще настоява за по-нататъшно подобряване на организацията и функционирането на партньорствата, за да се гарантира, че научните изследвания, финансирани от програмата на Евратом, продължават да бъдат от значение за всички граждани на ЕС и че с тяхна помощ се преодоляват най-неотложните предизвикателства в областта на радиационната защита, управлението на радиоактивните отпадъци и ядрените материали. Комисията ще обърне специално внимание на партньорствата с оглед на това по устойчив начин систематично да се разглеждат дългосрочните перспективи на широк кръг заинтересовани страни и държави членки.

Резултатите от финансираните от Евратом научни изследвания в областта на термоядрения синтез са впечатляващи, но не са достатъчни, за да може внедряването в промишлен мащаб на термоядрената енергия да стане достатъчно рано, за да се

подпомогнат усилията на ЕС за декарбонизация и да се повиши конкурентоспособността. Необходимо е да се определят критичните въпроси и рискове във връзка с изграждането на термоядрената електроцентрала, които следва да бъдат двигател на финансираните от Евратом научни изследвания сега и през следващите години, като разчитат на минали и настоящи инициативи начело с ЕС, по-специално на ITER. Първата стъпка беше създаването през 2024 г. на експертната група на Комисията по въпросите на термоядрения синтез²⁰, която, подобно на предишния Консултативен комитет по термоядрения синтез²¹, обединява държавите членки в консултативен орган, който подпомага управлението, координацията и хармонизирането на свързаните с термоядрения синтез инициативи в Съюза.

Програмата трябва да се развива, за да бъдат преодолени технологичните пречки, които изискват допълнително акцентирание и инвестиции, като същевременно се включва повече частно финансиране и промишлен опит и се засилва международното сътрудничество с надеждни партньори, когато това носи ясна добавена стойност за ЕС. Комисията вече започна да подготвя съвместно програмирано европейско партньорство в тази област, което ще обедини заинтересованите страни от публичния и частния сектор. Действията за периода 2026—2027 г. ще проправят пътя за това партньорство, което ще се ръководи от ключови етапи, и за допълнителни иновационни действия. Ново партньорство от този вид означава също така преосмисляне на ролята и дейностите на EUROfusion, която ще играе важна роля за развитието на научните основи в областта на термоядрения синтез. Повече подробности ще бъдат предоставени в съобщението относно бъдещата стратегия на Съюза в областта на термоядрения синтез, което е в процес на изготвяне.

В оценката се стига до заключението, че JRC е от полза за общността на Евратом и за редица външни заинтересовани страни, тъй като предоставя изключително значими анализи и проучвания в целия спектър от дейности — от ядрената безопасност до сигурността и гаранциите. Анализите на методите за третиране, свеждане до минимум и рециклиране на ядрените отпадъци или за оценка на техните характеристики и поведение бяха определени като изключително важни за европейския ядрен сектор. Като предоставя ядрени данни, измервания и референтни материали, JRC е дал съществен принос, особено за оценката на безопасността и сигурността на настоящите системи и на бъдещите технологии, като например малките модулни реактори. В областта на гаранциите и неразпространението експертният опит и научните изследвания на JRC са дали ценен принос както на европейско, така и на международно равнище, включително като част от програмата на Комисията за подкрепа на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ).

Проектите на JRC за приложения, различни от производството на енергия, са също толкова актуални и са допринесли за постигане на напредък по целите на политиката на ЕС в медицинската и космическата сфера. Резултатите от научните изследвания по преките действия имат продължаващ и съществен принос за безопасното и сигурно използване на ядрените технологии. Дейностите на JRC в областта на образованието и обучението са осигурили значителна добавена стойност за държавите — членки на ЕС, която надхвърля с много капацитета на национално равнище. Преките му действия в областта на образованието и обучението, заедно с достъпа до ядрените му съоръжения, допълват капацитета на държавите членки и представляват голяма добавена стойност

²⁰ Експертна група E03929 към Комисията.

²¹ Решение на Съвета от 16 декември 1980 г. за създаване на Консултативен комитет по програмата „Термоядрен синтез“ (непубликувано в Официален вестник).

на равнище ЕС, като допринасят за независимите научни изследвания в рамките на Евратом. Преките действия на JRC също така подкрепят изпълнението и мониторинга на политиките на ЕС в областта на ядрената безопасност, управлението на радиоактивните отпадъци, радиационната защита, ядрените гаранции, както и инициативите за неразпространение.

Като част от стратегията си за ядрените дейности и в съответствие с препоръките от междинната оценка JRC ще се съсредоточи върху оптимизирането на използването на своите ядрени инфраструктури и осигуряването на тяхната устойчива експлоатация. JRC продължава строителството на новата сграда в Карлсруе (крило М) и работи за концентриране на експерименталните дейности, при които се използват радиоактивни материали в два обекта (Карлсруе и Геел). С помощта на новия портфейлен подход в своята работна програма JRC ще продължи да подобрява полезните взаимодействия между различните научноизследователски области, като използва максимално и ядрените, и неядрените дейности. JRC също така ще подобри способността си за прогнозиране и ще използва по-добре настоящия си капацитет за анализ на тенденциите и дефиниране на собствените си ядрени изследвания. Той също така ще предоставя на държавите членки полезни научни знания за разработването на техните национални стратегии за радиоактивните отпадъци и ще им помага да обменят опит и добри практики. Що се отнася до областта на ядрената компетентност, освен че ще продължи да предоставя специализирано обучение, JRC ще продължи чрез Европейската обсерватория на човешките ресурси в ядрената област да разработва методологии в подкрепа на оценката и мониторинга на нуждите на държавите членки от човешки ресурси в ядрения сектор.

- **Консултации със заинтересованите страни**

От март до май 2024 г. Комисията обяви съвместна покана за представяне на данни и обществена консултация за междинната оценка на програмата за периода 2021—2025 г. и за изготвянето на настоящото предложение²². Консултацията предостави ценна информация за ефективността на програмата и откри ключови области, в има нужда от подобрения. От нея стана ясно, че има високо равнище на участие на заинтересованите страни във финансираните от Евратом проекти и бяха установи ползите и предизвикателствата пред програмата. Повече подробности са предоставени в приложение V към работния документ на службите на Комисията относно междинната оценка.

- **Събиране и използване на експертни становища**

При провеждането на междинната оценка и изготвянето на своето предложение Комисията проведе редица срещи със заинтересованите страни, събра информация и използва експертен опит от следните източници:

- становище на НТК на Евратом относно приоритетите за европейските ядрени изследвания и обучение²³;

²² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14180-Euratom-research-and-training-programme-for-2026-2027_en

²³ STC-2023-16 FINAL, 20.10.2023.

- независим доклад от експертна група за оценка на преките действия на JRC като част от подкрепата за междинната оценка на програмата за периода 2021—2025 г.²⁴;
- независими доклади от отделни експерти относно непреките действия на JRC като част от междинната оценка на програмата за периода 2021—2025 г.²⁵;
- междинната оценка на съвместното предприятие „Термоядрен синтез за енергия“ (F4E JU)²⁶;
- европейската кръгла маса на високо равнище за насърчаване на иновациите в областта на термоядрения синтез на 14 март 2024 г.²⁷;
- конференцията „План на ЕС за термоядрената енергия“ от 23 април 2024 г.²⁸;
- резултатите от срещата на заинтересованите страни на тема „Научни изследвания на Евратом в действие и възможности за Европа“²⁹.

• **Оценка на въздействието**

Настоящото предложение се подкрепя от междинната оценка на програмата за периода 2021—2025 г., в която бяха представени постиженията на програмата и бяха предложени подобрения, които са от значение и за периода 2026—2027 г.

Беше решено междинната оценка да се използва като доказателствена база за изготвяне на предложението, вместо да се извършва предварителна оценка на въздействието, тъй като програмата на Евратом обхваща 5 години (а не 7 години, както повечето разходни програми по МФР) и тъй като предложението няма нови финансови последици. Беше счетено, че междинната оценка отговаря на изискванията на Финансовия регламент по отношение на предварителната оценка, тъй като е достатъчно скорошна и тъй като предложената тук програма ще запази основните елементи на своя предшественик.

Бяха използвани и констатациите от предварителната оценка на въздействието³⁰ за програмата за периода 2021—2025 г., там, където те все още са актуални.

• **Пригодност и опростяване на законодателството**

Подобно на своя предшественик, програмата ще се изпълнява, като се използват инструментите и правилата за участие и разпространение на резултатите на „Хоризонт

²⁴ COM(2025) NNN.

²⁵ Пак там.

²⁶ Междинна оценка на изпълнението на Решение (Евратом) 2021/281 на Съвета от 22 февруари 2021 г. за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото (COM(2025) NNN, DD.MM.2025 г.).

²⁷ Европейска комисия: Генерална дирекция „Научни изследвания и иновации“, Capisani, L., Camus, C. и Papadopoulou, M., *Fostering fusion innovation — High-Level European Round Table*, Capisani, L. (редактор), Camus, C. (редактор) и Papadopoulou, M. (редактор), Служба за публикации на Европейския съюз, 2024 г., <https://data.europa.eu/doi/10.2777/621539>.

²⁸ Конференция „План на ЕС за термоядрената енергия“: https://energy.ec.europa.eu/events/eu-blueprint-fusion-energy-2024-04-23_en

²⁹ Европейска комисия: Генерална дирекция „Научни изследвания и иновации“, Rossetti di Valdalbero, D. и Janatkova, K., *Euratom research in action and opportunities for Europe — EU strategic autonomy and the future energy systems — EU Small Modular Reactors (SMR) Declaration*, Служба за публикации на Европейския съюз, 2023 г., <https://data.europa.eu/doi/10.2777/911262>.

³⁰ SWD(2018) 307 final.

Европа“. Мерките за опростяване, които вече са въведени в „Хоризонт Европа“, ще се прилагат и за кандидатите и бенефициерите по програмата. Ако междинната оценка на „Хоризонт Европа“ доведе до допълнително опростяване, то ще се прилага за програмата на Евратом. Резултатите от обществената консултация относно междинната оценка на програмата за периода 2021—2025 г. показват, че изпълнените до момента мерки, като например опростени правила за одит и признаване на обичайните счетоводни практики на бенефициерите, са намалили административната тежест и че процесът на опростяване следва да продължи. Единният списък с цели за преките и непреките действия, който допълнително опрости структурата и оценката на програмата, се запазва. Вероятните въздействия на опростяването и намалената административна тежест са разгледани по-подробно в оценката на въздействието.

- **Основни права**

Предлаганият регламент зачита основните права и е съобразен с принципите, прогласени в Хартата на основните права на Европейския съюз. Съображение 21 от предлагания регламент гарантира, че действията по програмата са в съответствие и с Хартата.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

В бюджета за настоящото предложение се използват текущи цени. Законодателната финансова обосновка, приложена към предложението, определя последиците по отношение на бюджета, човешките и административните ресурси. Тези последици са известни, тъй като финансовият пакет за програмите на Евратом беше договорен за МФР за периода 2021—2027 г.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Комисията ще изпълнява програмата чрез пряко управление и чрез непряко управление чрез европейски партньорства (вж. член 6, параграф 1 от предложението).

Механизмите за мониторинг, оценка и докладване на програмата ще се основават на тези на нейния предшественик. Окончателна оценка ще бъде направена в рамките на 4 години след приключването на програмата, за да се оцени нейното въздействие по места. Преките и непреките действия ще бъдат обект на обща окончателна оценка.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

В глава I се съдържат общите разпоредби на предлагания регламент. Тя включва членове относно предмета, определенията, целите на програмата, бюджета, асоциирането на трети държави към програмата, изпълнението и формите на финансиране, европейските партньорства, отворената наука, допустимите действия и правилата за участие, както и за кумулативното, алтернативното и комбинираното финансиране.

Единствените промени в сравнение с глава I от Регламент (Евратом) 2021/765 са тези, които са необходими за актуализиране на текста към новия период, обхванат от програмата, за актуализиране на финансовия пакет и за премахване на разпоредбите за обратно действие, тъй като се очаква настоящият регламент да влезе в сила преди началото на програмата.

Глава II („Програмиране, мониторинг, оценка и контрол“) включва разпоредби относно работните програми, мониторинга и докладването, информацията, комуникацията, публичността и разпространението и използването, оценката, одитите, процедурата на комитета и защитата на финансовите интереси на ЕС. В нея не се предлагат промени, с изключение на премахването на изискването за междинна оценка и последващата реорганизация на член 14.

Предлагат се само незначителни актуализации за глава III („Преходни и заключителни разпоредби“), които включват отмяна на Регламент (Евратом) 2021/765 и актуализиране на „Преходни разпоредби“ и „Влизане в сила“. Разпоредбите за обратно действие вече не са необходими и са премахнати.

В дейностите по програмата ще бъдат направени само две промени (приложение I). Първата е добавянето на разпоредба за осигуряване на непрекъснатост на финансирането за европейските партньорства и други изпълнявани понастоящем действия, които може да изискват допълнително финансиране³¹. Тази разпоредба ще позволи на Комисията чрез работна програма да продължи да одобрява безвъзмездни средства, отпуснати по програмата за периода 2021—2025 г., и ефективно да обхване 7-те години от МФР за периода 2021—2027 г.

Второто изменение на приложение I е в раздел в) относно научните изследвания в областта на термоядрения синтез, в който се предвижда финансиране за научни изследвания в тази област в допълнение към финансирането, предоставено на съфинансираното европейско партньорство. В съответствие с констатациите от междинната оценка това допълнително финансиране ще подкрепи действия за преодоляване на основните пречки пред разработването на термоядрен синтез и ще включва частния сектор. Подкрепата ще се предоставя чрез покани за представяне на предложения.

³¹ Програмата на Евратом за периода 2019—2020 г. („удължаването“ на програмата за периода 2014—2018 г.) включваше подобна разпоредба. Вж. буква и) „Европейска програма за термоядрен синтез“ от подраздела „Непреки действия“ на раздел „Дейности, необходими за постигането на целите на програмата“ от приложение I към Регламент (Евратом) 2018/1563 на Съвета от 15 октомври 2018 г. за програмата за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия (2019—2020 г.), допълваща Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“, и за отмяна на Регламент (Евратом) № 1314/2013 (ОВ L 262, 19.10.2018 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1563/oj>).

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

за създаване на Програма за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия за периода 2026—2027 г. в допълнение към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 7, първа алинея от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

след консултация с Научния и технически комитет,

като има предвид, че:

- (1) Целта на Европейската общност за атомна енергия („Общността“) е да повишава жизнения стандарт в държавите членки, като стимулира и подкрепя ядрените изследвания в тях и ги допълва с общностна програма за научни изследвания и обучение.
- (2) Ядрените изследвания могат да допринасят за социалното благополучие, икономическото благоденствие и екологичната устойчивост чрез подобряване на ядрената безопасност, сигурността и радиационната защита. Научните изследвания в областта на радиационната защита са довели до подобрения в областта на медицинските технологии, от които много граждани имат полза, и тези научни изследвания днес могат да доведат до подобрения в други сектори, като например промишлеността, селското стопанство, околната среда и сигурността.
- (3) При пълно зачитане на правото на държавите членки да вземат решения относно своя енергиен микс, резултатите от научните изследвания в рамките на програмата, създадена с настоящия регламент, биха могли потенциално да допринесат за неутрална по отношение на климата енергийна система по безопасен, ефикасен и сигурен начин.
- (4) За да се осигури непрекъснатост на ядрените изследвания на общностно равнище, е необходимо да се създаде общностна програма за научни изследвания и обучение за периода 1 януари 2026 г. — 31 декември 2027 г. („програмата на Евратом“), чиято продължителност е в съответствие с тази на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., предвидена в Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета¹. Програмата на Евратом следва

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>).

да продължи да изпълнява основните научноизследователски дейности на предходната програма, със същите специфични цели и като използва същия механизъм на изпълнение.

- (5) В доклада на Комисията относно междинната оценка на програмата на Евратом за научни изследвания и обучение за периода 2021—2025 г.² беше открита целесъобразността на множество характеристики на програмата на Евратом. Сред тях са: i) разнообразният научноизследователски портфейл в подкрепа на ядрената безопасност, сигурност и гаранции, радиационната защита и приложенията, различни от производството на енергия; ii) добавена стойност от ЕС при научните изследвания в областта на ядреното делене; iii) подкрепа за заинтересованите страни чрез подобрена безопасност и база от знания, за да се гарантира безопасната дългосрочна експлоатация на съществуващите атомни електроцентрали; iv) аргументиране на необходимостта от безопасност, сигурност и гаранции за авангардните ядрени системи; v) по-нататъшно развитие на научните изследвания в областта на термоядрения синтез чрез подобро управление; и vi) определяне на програмни приоритети и по-надеждни и реалистични пътища. Заключение на доклада е, че тези характеристики трябва да бъдат запазени при удължаването на програмата.
- (6) Концепцията за програмата на Евратом и нейното разработване са съобразени с необходимостта от създаване на критична маса от подкрепяни дейности. Това се постига чрез установяване на ограничен брой специфични цели, съсредоточени върху безопасното използване на ядреното делене за производство на енергия и за цели, различни от производството на енергия, чрез поддържане и развиване на необходимите експертни познания, чрез насърчаване на енергията от термоядрен синтез и чрез подкрепа на политиките на Съюза и неговите държави членки в областта на ядрената безопасност, гаранции и сигурност.
- (7) Програмата на Евратом е изключително важна част от усилията на Съюза за по-нататъшно развитие на технологичното лидерство и насърчаване на високите постижения в областта на ядрените изследвания и иновациите, като се гарантират най-високите стандарти за безопасност, сигурност, гаранции, радиационна защита, безопасно отработено гориво, управление на радиоактивни отпадъци и извеждане от експлоатация в ядрената област в съответствие с целите на програмата, определени в настоящия регламент.
- (8) Тъй като всички държави членки използват радиоактивни материали, важно е да се гарантира отговорното и безопасно управление на отработеното гориво и радиоактивните отпадъци, както се изисква съгласно Директива 2011/70/Евратом на Съвета³, с цел да се избегне налагането на ненужна тежест върху бъдещите поколения. Програмата на Евратом следва да продължи да подобрява и подкрепя научните изследвания и развиването на технологии и

² Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Междинна оценка на програмата на Евратом за научни изследвания и обучение 2021—2025 г.

(COM(2025) NNN, DD.MM.2025 г.).

³ Директива 2011/70/Евратом на Съвета от 19 юли 2011 г. за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци (ОВ L 199, 2.8.2011 г., стр. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

компетентност в областта на управлението на отработеното гориво и радиоактивните отпадъци.

- (9) В контекста на настоящия регламент научните изследвания в областта на термоядрената енергия се осъществяват в съответствие с европейската пътна карта за термоядрения синтез, в която са описани научноизследователските и развойни дейности, необходими за осигуряване на основата за термоядрените централи за производство на електроенергия, и в съответствие с Решение 2007/198/Евратом на Съвета⁴. В краткосрочен до средносрочен план основната стъпка е завършването и пускането в експлоатация на международния експериментален термоядрен реактор (ITER), а една силна научноизследователска програма в областта на термоядрения синтез следва да допълни европейските дейности по ITER с цел подпомагане на бъдещите операции на ITER и на подготовката за първата термоядрена електроцентрала.
- (10) Като подкрепя ядрените изследвания, програмата на Евратом следва да допринесе за постигането на целите на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ („Хоризонт Европа“), създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета⁵, и следва да улесни изпълнението на стратегията „Европа 2030“, както и да укрепи европейското научноизследователско пространство.
- (11) При програмата на Евратом следва да се търсят полезни взаимодействия с „Хоризонт Европа“ и други програми на Съюза — от разработването и стратегическото им планиране през подбора на проекти, управлението, комуникацията, разпространението и използването на резултатите до мониторинга, одитирането и управлението.
- (12) Действията по програмата на Евратом следва да са пропорционални, без да се дублира или изтласква частното финансиране, и следва да имат отчетлива европейска добавена стойност. Това ще осигури съгласуваност между действията по програмата на Евратом и правилата на Съюза за държавната помощ, като се избягва неоправдано нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар.
- (13) Всяка държава членка сама преценява дали да използва ядрена енергия или не, като същевременно се отчита, че ядрената енергия изпълнява различна роля в различните държави членки. Програмата на Евратом ще допринесе също така за насърчаването на дискусия на широка основа между всички заинтересовани страни относно възможностите и рисковете на ядрената енергетика.
- (14) За да се отговори на нуждите в областта на образованието и обучението, програмата на Евратом следва да предлага подкрепа чрез финансово участие, така че изследователите в ядрената област да могат да се възползват от

⁴ Решение 2007/198/Евратом на Съвета от 27 март 2007 г. за създаване на Европейско съвместно предприятие за ITER и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото (ОВ L 90, 30.3.2007 г., стр. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj>).

⁵ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

действията „Мария Склодовска-Кюри“ на равни начала с изследователите в други области.

- (15) С настоящия регламент се определя финансов пакет за целия срок на действие на програмата на Евратом, който следва да представлява основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междунституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси⁶, за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.
- (16) Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета⁷ (наричан по-долу „Финансовият регламент“) се прилага за програмата на Евратом. Във Финансовия регламент са предвидени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, поръчките, непрякото управление, финансовите инструменти, бюджетните гаранции, финансовата помощ и възстановяването на разходите на външните експерти. Правилата, приети на основание член 322 от Договора за функционирането на Европейския Съюз (ДФЕС), включват и общ режим на обвързване с условия с цел защита на бюджета на Съюза.
- (17) Видовете финансиране и методите за изпълнение по настоящия регламент следва да се избират в зависимост от годността им за осъществяване на специфичните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверки, административната тежест и очакваният риск от неспазване. По отношение на безвъзмездните средства това следва да включва разглеждане на възможността за използването на еднократни суми, единни ставки и единични разходи.
- (18) Специално внимание следва да се отделя на осигуряването на подходящо участие на малките и средните предприятия (МСП) и на частния сектор като цяло. Следва да се направи количествено и качествено оценяване на участието на МСП като част от механизмите за оценяване и мониторинг.
- (19) Дейностите, които се развиват по програмата на Евратом, следва да са насочени към премахване на неравенството между половете и насърчаване на равенството между жените и мъжете в областта на научните изследвания и иновациите в съответствие с членове 2 и 3 от Договора за Европейския съюз и член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Свързаното с пола измерение следва да се включва в научните изследвания и иновациите и да се проследява на всички етапи от научноизследователския цикъл.
- (20) С цел да се задълбочават връзките между науката и обществото, както и да се укрепва общественото доверие в науката, програмата на Евратом следва да способства за информираното участие на гражданите и гражданското общество в областта на научноизследователската дейност и иновациите, като се насърчава

⁶ ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

⁷ Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

образованието по естествени и точни науки, като се повишава достъпността на научните знания, разработват се сериозни програми за научноизследователска дейност и иновации, които са съобразени с опасенията и очакванията на гражданите и гражданското общество, и се улеснява участието на гражданите и гражданското общество в дейности по програмата на Евратом.

- (21) При действията, които попадат в обхвата на програмата на Евратом, следва да се зачитат основните права и да се съблюдават принципите, заложиени по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (22) Важно е да не се прекратява съдействието за използване на разработената от участници интелектуална собственост, като същевременно се защитават законните интереси на други участници и на Общността, в съответствие с дял II, глава 2 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия („Договора за Евратом“).
- (23) За да се гарантира възможно най-голямо въздействие чрез финансирането от Евратом, Общността може, когато е целесъобразно, да разгледа възможността за европейски партньорства с партньори от публичния или частния сектор, при условие че желаните въздействия може да бъдат постигнати по-ефективно чрез партньорство, отколкото само от Общността и в сравнение с други форми на подкрепа от програмата на Евратом. Настоящият регламент следва да гарантира, че тези партньорства имат ясен подход към европейските партньорства, основан на жизнения цикъл, и следват прозрачен процес на подбор и вземане на решения в съответствие с приложение III към Регламент (ЕС) 2021/695.
- (24) Следва да е възможно да изпълнението на целите на програмата на Евратом да се осъществява и чрез финансови инструменти и бюджетни гаранции по програми въз основа наДФЕС, при условие че действията са в съответствие с целите и правилата на тези програми.
- (25) За да се гарантира възможно най-ефикасното изпълнение и за постигане на съгласувана, изчерпателна и прозрачна рамка за бенефициерите, участието в програмата на Евратом и разпространението на резултатите от научните изследвания следва да се осъществяват съгласно приложимите правила на Регламент (ЕС) 2021/695 с някои адаптации или изключения. Съответните определения и основни видове действия, определени в посочения регламент, следва да се прилагат и за програмата на Евратом.
- (26) Гаранционният фонд на участниците, създаден по линия на „Хоризонт 2020“, установена с Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁸, и управляван от Комисията, се доказва като важен предпазен механизъм, който ограничава рисковете, свързани с дължимите и невъзстановени суми от неизпълнили задълженията си участници. Следователно този предпазен механизъм следва да бъде продължен. Взаимозастрахователният механизъм, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2021/695, също следва да обхваща действия по настоящия регламент.

⁸ Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за установяване на „Хоризонт 2020“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.) и за отмяна на Решение № 1982/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 104, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1291/oj>).

(27) Съвместният изследователски център (JRC) следва да продължи да предоставя независими и ориентирани към потребителите научни доказателства и техническа подкрепа за политиките на Съюза и държавите членки, според случая, през целия цикъл на политиката. Преките действия на JRC следва да се изпълняват по гъвкав, ефикасен и прозрачен начин, като се вземат предвид съответните нужди на потребителите на JRC и нуждите на политиките на Съюза, по-специално в областта на ядрената безопасност, гаранциите и сигурността, и се гарантира защитата на финансовите интереси на Съюза. В съответствие със заключенията на Съвета от 26 април 1994 г. относно ролята на JRC, JRC следва да продължи да генерира допълнителни ресурси чрез конкурентоспособни дейности за подкрепа за политиките на Съюза или от името на трети страни. JRC следва да може да участва в непреки действия, когато съответната работна програма предвижда това.

(28) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁹ и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95¹⁰, (Евратом, ЕО) № 2185/96¹¹ и (ЕС) 2017/1939¹² на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и когато е целесъобразно, налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза.

В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета¹³. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или образувания, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими

⁹ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹⁰ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1). <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>.

¹¹ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹² Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹³ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

- (29) Трети държави могат да участват въз основа на съответните им правни инструменти. В настоящия регламент следва да бъде въведена специална разпоредба, съдържаща изискването третите държави да предоставят правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, на OLAF и на Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия.
- (30) За да се гарантират еднакви условия за осъществяване на действията по програмата на Евратом, на техния мониторинг и тяхната оценка, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹⁴.
- (31) Съгласно точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество¹⁵ програмата за Евратом следва да се подложи на оценка въз основа на информацията, събрана в съответствие със специалните изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват административната тежест, по-специално за държавите членки, и свръхрегулирането. Когато е целесъобразно, тези изисквания следва да включват измерими показатели, които да служат като основа за оценяване на последиците на програмата за Евратом по места.
- (32) С управителния съвет на JRC, създаден с Решение 96/282/Евратом на Комисията¹⁶, беше проведена консултация относно научното и технологичното съдържание на преките действия на JRC.
- (33) На доброволна основа бе проведена консултация с Европейския парламент, който прие становище¹⁷. На доброволна основа бе проведена консултация и с Европейския икономически и социален комитет, който прие становище¹⁸.
- (34) От съображения за правна сигурност Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета¹⁹ следва да бъде отменен.

¹⁴ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

¹⁵ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

¹⁶ Решение 96/282/Евратом на Комисията от 10 април 1996 г. относно реорганизацията на Съвместния изследователски център (ОВ L 107, 30.4.1996 г., стр. 12).

¹⁷ Становище от ДД.ММ.2025 г. (все още не публикувано в Официален вестник).

¹⁸ Становище от ДД.ММ.2025 г. (все още не публикувано в Официален вестник).

¹⁹ Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета от 10 май 2021 г. за създаване на Програма за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия за периода 2021—2025 г. в допълнение към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Регламент (Евратом) 2018/1563 (ОВ L 167I, 12.5.2021 г., стр. 81, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj>).

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Глава I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава Програма за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия за периода от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2027 г. (наричана по-нататък „програмата на Евратом“) и се установяват правилата за участие в непреки действия по програмата на Евратом и за разпространение на резултатите от тях, в допълнение към „Хоризонт Европа“.

С него се определят целите на програмата на Евратом, бюджетът за периода 2026-2027 г., формите на финансиране и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат съответните определения от Регламент (ЕС) 2021/695. Позоваванията на Съюза и на „Хоризонт Европа“ в тези определения се считат съответно за позовавания на Европейската общност за атомна енергия (наричана по-нататък „Общността“) и на програмата на Евратом. За целите на настоящия регламент обаче „работна програма“ означава документът, приет от Комисията за изпълнението на програмата на Евратом в съответствие с член 16 от настоящия регламент.

Всички позовавания в настоящия регламент на Регламент (ЕС) 2021/695 са позовавания на текста на акта, който е в сила на [деня на приемането на настоящия регламент].

Член 3

Цели на програмата

1. Общата цел на програмата на Евратом е да се осъществяват научноизследователски дейности и дейности по обучение в ядрената област с акцент върху постоянното подобряване на ядрената сигурност, безопасност и радиационна защита, както и да се допълва постигането на целите на „Хоризонт Европа“, наред с другото в контекста на енергийния преход.
2. Програмата на Евратом има следните специфични цели:
 - а) подобряване и подпомагане на ядрената безопасност, сигурност, гаранции, радиационна защита, безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци и извеждане от експлоатация, включително безопасното и сигурно използване на ядрената енергия и

приложенията на йонизиращите лъчения, различни от производството на енергия;

- б) поддържане и допълнително развиване на експертните познания и компетентност в ядрената област в Общността;
 - в) насърчаване на развитието на термоядрената енергия като потенциален бъдещ източник на енергия за производството на електричество и принос за изпълнението на европейската пътна карта за термоядрения синтез;
 - г) подкрепа на политиката на Съюза и неговите държави членки за постоянно повишаване на ядрената безопасност, гаранции и сигурност.
3. Целите, посочени в параграфи 1 и 2, се изпълняват в съответствие с приложение I. Когато е надлежно обосновано, изпълнението на тези цели може да включва реагиране на нововъзникващи възможности, кризи и заплахи.

Член 4

Бюджет

- 1. Финансовият пакет за изпълнението на програмата на Евратом в периода от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2027 г. е в размер на 598 346 804 EUR по текущи цени.
- 2. Индикативното разпределение на сумата, посочена в параграф 1, е:
 - а) 252 532 225 EUR за непреки действия за научноизследователски и развойни дейности в областта на термоядрения синтез;
 - б) 115 339 356 EUR за непреки действия в областта на ядреното делене, безопасност и радиационна защита;
 - в) 230 475 223 EUR за преки действия, предприети от Съвместния изследователски център.

Комисията не може да се отклонява от сумата, посочена в буква в) от настоящия параграф.

- 3. Сумата, посочена в параграф 1, може да бъде използвана и за покриване на разходи за подготвителни, мониторингови, контролни, одитни дейности, оценка и други дейности и разходи, необходими за управление и осъществяване на програмата на Евратом, включително на всички административни разходи, както и за оценка на постигането на нейните цели. Административните разходи, които са свързани с непреки действия, не могат да надвишават 6 % от сумата, разпределена за непреки действия по програмата за Евратом и посочена в параграф 2, букви а) и б). Освен това от сумата, посочена в параграф 1, може също така да се покриват:
 - а) доколкото са свързани с целите на програмата на Евратом, разходи във връзка с проучвания, срещи на експерти, информационни и комуникационни дейности;
 - б) разходи, свързани с информационнотехнологични мрежи, насочени към обработката и обмена на информация, в т.ч. институционални информационнотехнологични инструменти и друга техническа и

административна помощ, необходима във връзка с управлението на програмата на Евратом.

4. Ако това е необходимо с цел да бъде възможно управлението на действията, неприключили до 31 декември 2027 г., в бюджета може да се записват бюджетни кредити за поети задължения и след 2027 г. за покриване на разходите, предвидени в параграф 3.
5. Бюджетните задължения за действия, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят под формата на годишни траншове за няколко години.
6. Без да се засяга Финансовият регламент, разходите за действия, произтичащи от проекти, включени в първата работна програма, могат да бъдат допустими от 1 януари 2026 г.
7. Ресурсите, разпределени на държавите членки в режим на споделено управление, могат, по искане на съответната държава членка, да бъдат прехвърлени към програмата на Евратом при спазване на условията, посочени в съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета²⁰. Комисията изпълнява тези ресурси пряко в съответствие с член 62, параграф 1, буква а), първа алинея от Финансовия регламент или непряко — в съответствие с буква в) от посочената алинея. Тези ресурси се използват в полза на съответната държава членка.

Член 5

Трети държави, асоциирани към програмата на Евратом

1. Програмата на Евратом е отворена за асоцииране на следните трети държави:
 - а) присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални държави кандидатки — в съответствие с общите принципи и общите условия за участието на тези държави в програми на Общността, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Общността и тези държави;
 - б) държави, попадащи в обхвата на Европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и общите условия за участието на тези държави в програми на Общността, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Общността и тези държави;

²⁰ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

- в) трети държави и територии, които отговарят на всички посочени по-долу критерии:
 - i) да разполагат с добър капацитет в областта на науката, технологиите и иновациите;
 - ii) да се ангажират с основана на правила, отворена пазарна икономика, включваща честно и справедливо отношение към правата върху интелектуалната собственост и подкрепена от демократични институции;
 - iii) да насърчават активно политики за подобряване на икономическото и социалното благосъстояние на гражданите.

2. Асоциирането към програмата на Евратом на всяка от третите държави, посочени в параграф 1, буква в), трябва да е в съответствие с условията, определени в специално споразумение, обхващащо участието на третата държава в програма на Общността или на Съюза, при условие че споразумението:

- а) гарантира справедлив баланс по отношение на вноските и ползите на третата държава, участваща в програмите на Общността или на Съюза;
- б) определя условията за участието в програмите на Общността или на Съюза, включително изчисляването на финансовите вноски към отделните програми и административните им разходи;
- в) не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата на Евратом;
- г) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

Вноските, посочени в първа алинея, буква б) от настоящия параграф, представлява целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

- 3. Обхватът на асоциирането на всяка трета държава към програмата на Евратом е съобразен с целта да се стимулира чрез иновации икономическият растеж в Съюза. Съответно части от програмата на Евратом може да бъдат изключени от споразумението за асоцииране за дадена държава с изключение на присъединяващите се държави, държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки.
- 4. Когато е уместно, споразумението за асоцииране предвижда реципрочното участие на правни образувания, установени в Съюза, в равностойни програми на асоциираните държави в съответствие с определените в тези програми условия.
- 5. Когато е целесъобразно, условията, определящи равнището на финансовите вноски, осигуряват автоматична корекция на всеки значителен дисбаланс спрямо сумата, която образуванията, установени в асоциираната държава, получават чрез участието си в програмата на Евратом, като се вземат предвид разходите за управление, изпълнение и функциониране на програмата на Евратом.

Член 6

Изпълнение и форми на финансиране

1. Програмата на Евратом се изпълнява чрез пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или чрез непряко управление от органите за финансиране, определени в член 62, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент.
2. Финансирането по програмата на Евратом може да се предоставя под всяка една от формите, предвидени във Финансовия регламент, обаче безвъзмездните средства са основната форма на подкрепа за непреки действия по линия на програмата на Евратом. Финансирането по програмата на Евратом може да се предоставя също така чрез награди, поръчки и финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране.
3. Основните видове действия, които трябва да бъдат използвани в рамките на програмата на Евратом, са определени в член 2 от Регламент (ЕС) 2021/695, като научноизследователски и иновационни действия, иновационни действия, действия за иновации и пазарно внедряване, действия, свързани с обучение и мобилност, действия по съфинансиране на програма, действия за поръчки за продукти в предпазарен стадий, действия за обществени поръчки за новаторски решения, координационни и спомагателни действия, поощрителни награди и награди за признание.

Формите на финансиране, посочени в параграф 2 на настоящия член, се използват гъвкаво за всички цели на програмата на Евратом, като тяхното използване се определя въз основа на потребностите и особеностите на конкретните цели.
4. Програмата на Евратом подпомага и преки действия, предприети от JRC.

Член 7

Европейски партньорства

1. Части от програмата на Евратом може да се изпълняват посредством европейски партньорства.
2. Участието на Общността в европейски партньорства може да се осъществява под която и да е от следните форми:
 - а) участие в партньорства, създадени въз основа на меморандуми за разбирателство и/или договорни споразумения между Комисията и публични или частни партньори, в които се определят целите на европейското партньорство, съответните ангажменти на всички участващи страни за финансови вноски или вноски в натура, ключовите показатели за качество на изпълнението и за въздействие, резултатите от научните изследвания, които трябва да бъдат получени, както и редът и условията за докладване; те включват определянето на допълнителни научноизследователски и иновационни дейности, които се изпълняват от

партньорите и от програмата на Евратом (съвместно програмирани европейски партньорства);

- б) участие и финансово участие в програма за научноизследователски и иновационни дейности, в която се определят целите, ключовите показатели за качество на изпълнението и за въздействие, както и резултатите от научните изследвания, които трябва да бъдат получени, въз основа на ангажимента на партньорите за техните финансови вноски или вноски в натура и интегрирането на съответните им дейности посредством действие за съфинансиране по програмата на Евратом (съвместно финансирани европейски партньорства).

3. Европейските партньорства:

- а) се създават в случаите, когато чрез тях целите на програмата на Евратом ще бъдат постигнати по по-ефективен начин, отколкото от Общността самостоятелно в сравнение с други форми на подпомагане по програмата на Евратом; подходящ дял от бюджета на програмата на Евратом се отпуска за тези части;
- б) се придържат към принципите на добавена стойност за Съюза, прозрачност и откритост както и въздействие в рамките на Европа и за Европа, силен ефект на ливъридж в достатъчен мащаб, дългосрочен ангажимент на всички участващи страни, гъвкавост в изпълнението, съгласуваност, координация и взаимно допълване с инициативи на Съюза, с местни, регионални, национални и, по целесъобразност, международни инициативи или други европейски партньорства;
- в) имат ясен жизнен цикъл, ограничени са във времето и включват условия за постепенно прекратяване на финансирането по програмата на Евратом.

4. Разпоредбите и критериите за подбора, изпълнението, мониторинга, оценката и постепенното прекратяване на европейските партньорства се съдържат в приложение III към Регламент (ЕС) 2021/695.

Член 8

Отворена наука

Разпоредбите относно отворената наука, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/695, се прилагат по отношение на програмата на Евратом.

Член 9

Допустими действия и правила за участие и разпространение на резултатите от научните изследвания

- 1. Допустими за финансиране са само действия, с които се изпълняват целите, посочени в член 3.
- 2. При спазване на параграфи 3 и 4 от настоящия член, дял II относно правилата за участие и разпространение на резултатите в Регламент (ЕС) 2021/695 се прилага за действията, подкрепяни по програмата на Евратом. Позоваванията в

Регламент (ЕС) 2021/695 на Съюза и на „Хоризонт Европа“ се считат за позовавания на Общността и на програмата на Евратом, където е уместно. Позоваванията в Регламент (ЕС) 2021/695 на „правила за сигурност“ включват отбранителните интереси на държавите членки по смисъла на член 24 от Договора за Евратом.

3. Чрез дерогация от член 40, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/695, правото на възражение срещу прехвърлянето на собствеността върху резултатите или срещу предоставянето на изключителен лиценз във връзка с резултатите може да се разшири до предоставянето на неизключителни лицензи.
4. Чрез дерогация от член 41, параграф 9 от Регламент (ЕС) 2021/695 бенефициерът, който е получил финансиране от Общността, предоставя достъп до своите резултати безвъзмездно на институциите на Общността, органите за финансиране или Европейското съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия („Термоядрен синтез за енергия“), създадено с Решение 2007/198/Евратом (Съвместно предприятие „термоядрен синтез за енергия“) за целите на разработването, прилагането и мониторинга на политиките и програмите на Общността или на задълженията по международното сътрудничество с трети държави и с международни организации. Тези права на достъп включват правото да се разрешава на трети страни да използват резултатите при обществени поръчки и правото на преотстъпване на лицензи. Правата на достъп са ограничени до нетърговска и неконкурентна употреба.
5. Взаимозастрахователният механизъм, създаден по силата на Регламент (ЕС) 2021/695, покрива риска, свързан с невъзстановяването на суми, дължими от бенефициери на Комисията или финансиращите органи съгласно настоящия регламент.

Член 10

Кумулативно, алтернативно и комбинирано финансиране

1. Програмата на Евратом се изпълнява в полезно взаимодействие с „Хоризонт Европа“ и други програми от Съюза.
2. За постигане на целите на програмата на Евратом и за справяне с предизвикателства, общи за програмата на Евратом и „Хоризонт Европа“, по дейностите, хоризонтално свързани с целите, залегнали в програмата на Евратом, или с тези за прилагане на „Хоризонт Европа“, или и с едните, и с другите, може да се ползва финансово участие от Общността в съответствие с член 9. По-специално, по програмата на Евратом може да се предостави финансово участие за действията „Мария Склодовска-Кюри“, за да се подпомогнат дейности, свързани с научните изследвания в ядрената област.
3. За действие, за което е предоставено участие от друга програма на Съюза, може да бъде предоставено и участие по програмата на Евратом, при условие че участията не покриват едни и същи разходи. Правилата на съответната програма се прилагат за предоставеното от нея финансиране на действието. Кумулативното финансиране не надвишава общия размер на допустимите разходи за действието. Подкрепата от различните програми може да се

изчислява на пропорционална основа в съответствие с документите, определящи условията за подкрепата.

4. Действията може да получават подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие или Европейския социален фонд плюс в съответствие със съответните разпоредби от Регламент (ЕС) 2021/1060, ако са получили сертификата „Печат за високи постижения“ по програмата на Евратом, тъй като отговарят на следните кумулативни условия:
- а) били са оценени в рамките на покана за представяне на предложения по програмата на Евратом;
 - б) отговарят на минималните изисквания за качество по посочената покана за предложения;
 - в) не може да бъдат финансирани в рамките на посочената покана за предложения поради бюджетни ограничения.

Глава II

Програмиране, мониторинг, оценка и контрол

Член 11

Работни програми

1. Непреките действия на програмата на Евратом се изпълняват от работните програми, както е посочено в член 110 от Финансовия регламент. В работните програми се определя, когато е приложимо, общата сума, запазена за операции за смесено финансиране. Комисията приема работни програми посредством актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 16, параграф 4.
2. В допълнение към изискванията по член 110 от Финансовия регламент в работните програми се включва следното, както е уместно:
 - а) посочване на сумата, разпределена за всяко действие, и индикативен график за изпълнение;
 - б) за безвъзмездни средства — приоритетите, критериите за подбор и възлагане, относителната тежест на различните критерии за възлагане, както и максималният дял на финансирането от общия размер на допустимите разходи;
 - в) всякакви допълнителни задължения за бенефициерите, в съответствие с членове 39 и 41 от Регламент (ЕС) 2021/695;
 - г) многогодишен подход и стратегически насоки за следващите години на изпълнение.
3. Комисията изготвя многогодишна работна програма за преките действия, предприемани от JRC в съответствие с Решение № 96/282/Евратом.

Мониторинг и докладване

1. Комисията осъществява постоянен мониторинг на управлението и изпълнението на програмата на Евратом. За да се повиши прозрачността, съответните данни се оповестяват публично по достъпен начин на интернет страницата на Комисията в съответствие с последната актуализация на тези данни.

Показатели за годишно докладване относно напредъка на програмата на Евратом по отношение на изпълнението на целите, определени в член 3, се съдържат в приложение II заедно с пътищата на въздействие.

2. За да се гарантира ефективна оценка на напредъка на програмата на Евратом към постигане на целите ѝ, Комисията приема актове за изпълнение във връзка с изпълнението на рамката за мониторинг и оценка, по-специално като определя изходни и целеви стойности в съответствие с приложение II. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране съгласно член 16, параграф 3.
3. Системата за докладване на качеството на изпълнението гарантира ефикасното, ефективно и навременно събиране на данните за мониторинга на изпълнението и резултатите от програмата на Евратом, без да се увеличава административната тежест за бенефициерите. За тази цел на получателите на средства от Общността и когато е целесъобразно — на държавите членки, се налагат пропорционални изисквания за докладване.

Информация, комуникация, публичност и използване и разпространение на резултатите

1. Получателите на финансиране от програмата на Евратом посочват произхода на средствата и осигуряват видимост на финансирането от Общността, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително на медиите и обществеността.
2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на програмата на Евратом, на действията по програмата на Евратом, и на получените резултати. Освен това тя предоставя навременна и подробна информация на държавите членки и бенефициерите. На заинтересованите образувания се предоставят услуги за намиране на партньори, основани на данни и информация от анализи и мрежови връзки, за да образуват консорциуми за съвместни проекти, като се обърне особено внимание на установяването на възможности за създаване на контакти за правните образувания от държави членки с по-слаби резултати в областта на научните изследвания и иновациите. Въз основа на такива анализи може да се организират специални мероприятия за намиране на партньори в зависимост от конкретните покани за представяне на предложения.

3. Комисията също така изготвя стратегия за разпространение и използване на резултатите, за повишаване на достъпността и разпространението на генерираните в рамките на програмата на Евратом познания и резултати от научни изследвания и иновации, за да се ускори използването им с оглед на внедряването им на пазара и да се засили въздействието на програмата на Евратом.
4. Финансовите ресурси, разпределени на програмата на Евратом, допринасят и за институционалната комуникация по политическите приоритети на Общността, както и за дейностите, свързани с информацията, комуникацията, публичността, разпространението и използването на резултатите, доколкото са свързани с целите, посочени в член 3.

Член 14

Оценка

1. Оценките на програмата на Евратом се извършват своевременно, така че да може да се използват в процеса на вземане на решения относно програмата на Евратом, нейния приемник, както и други инициативи, свързани с научните изследвания и иновациите.
2. В края на изпълнението на програмата на Евратом, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 1, Комисията, с подкрепата на независими експерти, избрани чрез прозрачна процедура, извършва окончателна оценка на програмата на Евратом и на програмата, създадена с Регламент на Съвета (Евратом) 2021/765. Тя включва оценка на дългосрочното въздействие на предишните програми на Евратом за научни изследвания и обучение и на ефективността, ефикасността, целесъобразността, съгласуваността и общностната добавената стойност на програмата на Евратом.
4. Комисията публикува и съобщава за заключенията от оценките заедно със своите констатации на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

Член 15

Одити

1. Системата за контрол на програмата на Евратом осигурява нужния баланс между доверие и контрол, като се вземат предвид административните и другите разходи за проверките на всички равнища, особено за бенефициерите. Правилата за одит трябва да бъдат ясни, последователни и съгласувани в рамките на програмата на Евратом.
2. Действията, които получават съвместно финансиране от различни програми на Съюза, се одитират само веднъж, като се обхващат всички участващи програми и приложимите им правила.
3. Освен това Комисията или съответният орган за финансиране може да използва комбинирани прегледи на системите на равнище бенефициер. Тези

комбинирани прегледи са незадължителни за някои видове бенефициери и се състоят от одит на системите и процесите, който се допълва от одит на операциите. Тези одити на операциите се извършват от компетентен независим одитор, квалифициран да извършва задължителен одит на счетоводни документи в съответствие с Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²¹. Одитът на системите и процесите може да се използва от Комисията или от съответния орган за финансиране за определяне на общата увереност относно доброто финансово управление на разходите, както и за преразглеждане на нивото на последващите одити и на сертификатите за финансовите отчети.

4. В съответствие с член 127 от Финансовия регламент Комисията или органът за финансиране може да разчита на одити относно използването на вноските от Общността, извършени от други независими и компетентни лица или образувания, включително различни от тези, на които институции или органи на Съюза са възложили извършването на одити.
5. Одитите може да се извършват до две години след плащането на остатъка.
6. Комисията публикува насоки за одит, които имат за цел да осигурят надеждно и еднакво прилагане и тълкуване на одитните процедури и правила за целия срок на действие на програмата на Евратом.

Член 16

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. Комитетът заседава в два различни състава, които се занимават съответно с въпросите на ядреното делене и с въпросите на термоядрения синтез от програмата на Евратом.

С оглед улесняване на изпълнението на програмата на Евратом за всяко заседание на комитета, както е определено в дневния ред, Комисията ще възстановява разходите на един представител от всяка държава членка, както и на един експерт или съветник от всяка държава членка, за онези точки от дневния ред, по които държавата членка се нуждае от конкретен експертен опит, в съответствие с установените от Комисията насоки.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
5. Когато становището на комитета трябва да бъде получено чрез писмена процедура, тази процедура се прекратява без резултат, ако председателят на

²¹ Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/43/oj>).

комитета вземе такова решение или обикновено мнозинство от членовете на комитета отправят такова искане в рамките на срока за даване на становище.

6. Комисията редовно информира комитета за цялостния напредък по изпълнението на програмата на Евратом и му предоставя навременна информация за всички действия, които са предложени или финансирани по програмата на Евратом.

Член 17

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в програмата на Евратом по силата на решение, прието съгласно международно споразумение, или въз основа на друг правен инструмент, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.

Глава III

Преходни и заключителни разпоредби

Член 18

Отмяна

Регламент (Евратом) № 2021/765 на Съвета се отменя, считано от 1 януари 2026 г.

Член 19

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или изменението на действията, предприети съгласно Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета, който продължава да се прилага за тези действия до тяхното приключване.
2. При необходимост всички неприключени задачи на комитета, създаден по силата на Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета, се поемат от комитета, посочен в член 16 от настоящия регламент.
3. Финансовият пакет за програмата на Евратом може да покрива и разходите за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между програмата на Евратом и мерките, приети съгласно Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета.

Член 20

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател

ЗАКОНОДАТЕЛНА ОБОСНОВКА ЗА ФИНАНСОВОТО И ЦИФРОВТО ОТРАЖЕНИЕ

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

1.2. Съответни области на политиката

1.3. Цели

1.3.1. Общи цели

1.3.2. Конкретни цели

1.3.3. Очаквани резултати и отражение

1.3.4. Показатели за изпълнението

1.4. Предложението/инициативата е във връзка с:

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

1.5.2. Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на този раздел „добавена стойност от участието на ЕС“ е стойността, която е резултат от действието на равнище ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото

1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти

1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

1.6. Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата

1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените режими на управление, механизми за осъществяване на финансирането, начини за плащане и стратегия за контрол

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на контрола (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани средства“) и

оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

3.2.1.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет

3.2.2. Очакван резултат, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи

3.2.3. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

3.2.3.1. Очаквани нужди от човешки ресурси

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

3.2.5. Финансов принос от трети страни

3.3. Очаквано отражение върху приходите

4. ЦИФРОВО ИЗМЕРЕНИЕ

4.1. Изисквания, свързани с цифрови аспекти

4.2. Данни

4.3. Цифрови решения

4.4. Оценка на оперативната съвместимост

4.5. Мерки в подкрепа на цифровото изпълнение

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Предложение за Регламент на Съвета за създаване на Програма за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия за периода 2026—2027 г. в допълнение към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета

1.2. Съответни области на политиката

01.03 Програма на Евратом за научни изследвания и обучение

1.3. Цели

1.3.1. Общи цели

Осъществяване на научноизследователски дейности и дейности по обучение в ядрената област с акцент върху постоянното подобряване на ядрената сигурност, безопасност и радиационна защита, както и допълване на целите, постигнати от „Хоризонт Европа“, например в контекста на енергийния преход. Вж. член 3, параграф 1 от предлагания регламент.

1.3.2. Конкретни цели

В член 3, параграф 2 от предлагания регламент се определят следните специфични цели:

- подобряване и подпомагане на ядрената безопасност, сигурност, гаранции, радиационна защита, безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци и извеждане от експлоатация, включително безопасното и сигурно използване на ядрената енергия и приложенията на йонизиращите лъчения, различни от производството на енергия;
- поддържане и допълнително развиване на експертните познания и компетентност в ядрената област в Общността;
- насърчаване на развитието на термоядрената енергия като потенциален бъдещ източник на енергия за производството на електричество и принос за изпълнението на европейската пътна карта за термоядрения синтез;
- подкрепа на политиката на ЕС и неговите държави членки за постоянно повишаване на ядрената безопасност, гаранции и сигурност.

1.3.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на целевите бенефициери/групи.

Резултатите от финансираните от Евратом действия ще спомогнат за справянето със следните предизвикателства:

- Подобряване на ядрената безопасност: научните изследвания, финансирани от Евратом, ще помогнат за: i) по-добри проектни решения за бъдещи АЕЦ (включително малки модулни реактори); ii) разработки за преоборудване на средствата за безопасност в съществуващи АЕЦ; и iii) предоставяне на инструменти, методи и насоки за операторите на АЕЦ и

- за органите по безопасността за следене на безопасността на ядрените инсталации.
- Управление на радиоактивните отпадъци: съфинансираното от Евратом европейско партньорство EURAD-2 ще подкрепя: i) разработването на сценарии за безопасност за съхранение в дълбоки геоложки формации на средно- и високоактивни отпадъци; ii) експлоатация и надзор на дълбоки геоложки съоръжения; iii) разработване на безопасни решения за процеси преди погребването и временно съхраняване на отпадъците; и iv) управление на знанията и обмен на най-добри практики между държавите членки.
 - Приложения на йонизиращите лъчения и радиационна защита: научните изследвания ще: i) подобрят разбирането за въздействието на нискодозовите йонизиращи лъчения върху общественото здраве; ii) подобрят разработването на медицински приложения на йонизиращите лъчения с цел постигане на напредък по-специално в лечението на пациентите чрез оптимизиране на вече използваните в клиниките терапии и подкрепа за възприемането на нови техники, които все още са в процес на разработка; и iii) подкрепя за разработването на приложения на йонизиращите лъчения в други области, като космическия сектор, промишлеността, мониторинга на околната среда и кръговата икономика.
 - Експертни познания и компетентност в ядрената област в Общността: Действията, финансирани от Евратом, ще имат за цел да подкрепят мобилността на изследователите и да подобрят наличността на изследователски реактори и други съоръжения за ядрени изследвания. Конкретни дейности и действия за обучение в рамките на други проекти на Евратом ще спомогнат за поддържане на уменията в ядрената област в Европа.
 - По отношение на развитието на термоядрената енергия програмата на Евратом ще има за цел да: i) подобрява разбирането за плазменото агрегатно състояние и неговите взаимодействия със заобикалящата среда, за да се изградят научните основи, необходими за разработването на източник на енергия от термоядрен синтез; ii) изготвя технологична пътна карта, в която подробно се определят основните нужди от научни изследвания и иновации, с ясни резултати и връзки между тях и проектирането, изграждането и експлоатацията на термоядрената централа и последващото ѝ внедряване на широка основа; iii) подкрепя разработването на критични технологии за термоядрени електроцентрали, като магнити, използващи свръхпроводимост при високи температури, концепции за екранната зона, функционални материали, материали от страната на плазмата, преработка на тритий; и iv) завършва концептуалния проект за термоядрена електроцентрала, като се съсредоточава върху смекчаването на основните рискове.

1.3.4. Показатели за изпълнението

Посочете показателите за проследяване на напредъка и на постиженията.

Ключовите показатели за ефективност на програмата са включени в приложение II към предложението. Очаква се програмата на Евратом да подпомогне напредъка във: i) знанията, които ще укрепят ядрената безопасност

и сигурност; ii) безопасните приложения на йонизиращите лъчения; iii) управлението на отработено гориво и радиоактивни отпадъци; iv) радиационна защита; и v) развитие на термоядрената енергия. Напредъкът в тези области ще се измерва чрез показатели за: i) научни публикации; ii) напредък в изпълнението на пътната карта за термоядрения синтез; iii) обучение и подкрепа за ядрена сигурност и гаранции; iv) натрупване на експертен опит и умения; v) достъп до научноизследователски инфраструктури.

1.4. Предложението/инициативата е във връзка с:

☐ ново действие

☐ ново действие след пилотен проект/подготвително действие¹

☒ продължаване на съществуващо действие

☐ сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

Използването на ядрената енергия за производство на енергия и за цели, различни от производството на енергия, изисква непрекъснати усилия за намаляване на рисковете за безопасността и сигурността и в подкрепа на развитието на безопасни и сигурни ядрени технологии и оптимална радиационна защита. Все по-големият брой на различните приложения на йонизиращите лъчения налага хората и околната среда да бъдат защитени от ненужно излагане на радиация. Технологиите с йонизиращи лъчения се използват всеки ден в Европа в редица области като здравеопазването, промишлеността и научните изследвания и създават значителни ползи за гражданите и икономиката на ЕС.

Публичните и частните научни изследвания в държавите членки могат да допринесат значително за тези ползи, а задачата на Евратом е да допълва националните усилия чрез изпълнение на базирана на Общността програма за научни изследвания и обучение.

Подкрепяните от Евратом научни изследвания следва да помогнат на държавите членки и на промишлеността да изпълнят изискванията на Договора за Евратом и на директивите на Евратом относно ядрената безопасност, основните стандарти за безопасност и управлението на радиоактивните отпадъци. Те следва също така да подкрепят изискванията за гаранции по Евратом от глава 7 от Договора за Евратом и свързания с него регламент.

За да съвпада с продължителността на „Хоризонт Европа“ и МФР, предложената програма ще се изпълнява в съответствие с член 7 от Договора за Евратом за срок от 2 години (от началото на 2026 г. до края на 2027 г.).

Предложената програма ще продължи ключовите научноизследователски дейности по програмата за периода 2021—2025 г. в областта на ядрената

¹ Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

безопасност, сигурност и гаранции, управлението на отпадъците и радиационната защита и енергията от термоядрен синтез.

- 1.5.2. *Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на този раздел „добавена стойност от участието на ЕС“ е стойността, която е резултат от действието на равнище ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.*

Чрез съвместни научноизследователски дейности програмата дава възможност за прилагане на общ за ЕС подход както към: i) подобряването на ядрената безопасност и радиационната защита във всички области на приложение; така и към ii) предизвикателството за развитие на термоядрения синтез като източник на енергия. С програмата се повишава значително способността на ЕС да мобилизира по-широк обхват от върхови постижения, експертни знания и мултидисциплинарност при ядрените изследвания, като постигнатите въздействия далеч надхвърлят това, което би могло да бъде постигнато на национално или регионално равнище. Това е особено полезно за по-малките държави членки, които могат да се възползват от икономии от мащаба, предоставяни от ефекта на общоевропейското обединяване на ресурси и от свободния достъп до съоръженията на JRC.

Чрез JRC програмата предоставя ценни независими научни становища в подкрепа на изпълнението на политиките на ЕС в областта на ядрената безопасност, управлението на радиоактивни отпадъци, радиационната защита, ядрената сигурност, гаранциите и неразпространението. Единствените по рода си инфраструктура и лаборатории на JRC му позволяват да играе решаваща роля за напредъка на ядрените изследвания и да предлага уникални възможности за обучение в ЕС.

- 1.5.3. *Изводи от подобен опит в миналото*

При изготвянето на настоящото предложение бяха взети предвид констатациите от последващата оценка на програмата на Евратом за периода 2014—2020 г. и междинната оценка на програмата за периода 2021—2025 г.

- 1.5.4. *Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти*

Бюджетът на програмата вече беше определен в МФР за периода 2021—2027 г. Полезните взаимодействия с други програми на ЕС (по-специално „Хоризонт Европа“) са предвидени в член 10 от предложения регламент. Приложение IV към Регламента за „Хоризонт Европа“ съдържа разпоредби, които насърчават полезните взаимодействия с програмата на Евратом и поставят акцента върху действията в областта на образованието и обучението и върху съвместните научни изследвания за междусекторните аспекти на безопасното и сигурно използване на приложения на йонизиращите лъчения, различни от производството на енергия, в сектори като медицината, промишлеността, селското стопанство, космическото пространство, изменението на климата, сигурността и готовността за извънредни ситуации, както и върху приноса към ядрените науки.

1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

Допълнително финансиране би могло да дойде от асоциирането на трети държави към програмата на Евратом. Комисията също така обмисля прилагането на член 15, параграф 3 от Финансовия регламент (повторното използване на отменени бюджетни кредити) към средствата по програмата на Евратом за периода 2014—2020 г., които са били заделени за InnovFin (предшественика на InvestEU) и които не са могли да бъдат използвани от ЕИБ поради липса на подходящи за банково финансиране предложения. Възстановяването на сумата от 20 милиона евро (равняваща се на 8 % от настоящия бюджет в областта на ядреното делене на програмата за периода 2021—2025 г.) ще позволи на Евратом да постигне ефект по отношение на новите предизвикателства в ядрената област.

1.6. Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата

☒ **ограничена продължителност**

- ☒ в действие от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2027 г.
- ☒ финансово отражение от 2026 до 2027 г. за бюджетните кредити за поети задължения и от 2026 до 2030 г. за бюджетните кредити за плащания.

☐ **неограничена продължителност**

- изпълнение с период на започване на дейност от ГТГГ до ГТГГ,
- последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета²

☒ **Пряко управление от Комисията**

- ☒ от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;
- ☐ от изпълнителните агенции

☐ **Споделено управление с държавите членки**

☐ **Непряко управление** чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

- ☐ трети държави или на органите, определени от тях
- ☐ международни организации и техните агенции (да се уточни)
- ☐ ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд
- ☐ органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент
- ☐ публичноправни органи
- ☐ частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото са им предоставени подходящи финансови гаранции
- ☒ органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и на които са предоставени подходящи финансови гаранции
- ☐ органи или лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт
- *If more than one management mode is indicated, please provide details in the 'Comments' section.*

Забележки

Комисията ще изпълнява програмата чрез пряко управление и чрез непряко управление чрез европейски партньорства (вж. член 6, параграф 1 от предложението). Някои от

² Подробности във връзка с методите на изпълнение на бюджета и позовавания на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

съфинансираните от Евратом партньорства ще използват финансирането чрез каскадни покани за представяне на предложения.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Specify frequency and conditions.

Всички данни за процесите на управление (заявления, процент на успеваемост, време за отпускане на безвъзмездни средства, вид на бенефициерите и др.) ще се събират и съхраняват, като се предоставят на разположение в реално време посредством специална база данни.

Ще бъдат изготвени доклади, които дават информация за процесите на управление, а постепенно и информация относно крайния продукт и резултатите. Ще бъде извършена съвместна окончателна оценка на настоящата програма и на програмата за периода 2021—2025 г.

Определени са краткосрочни, средносрочни и дългосрочни показатели въз основа на редица пътища на въздействие. С оглед на тези показатели са разработени правила за докладване за участниците, като същевременно е ограничена административната тежест за участниците. Винаги, когато е възможно, данните ще бъдат събирани от отворени източници.

Освен това преките действия на JRC се оценяват както вътрешно — чрез вътрешен мониторинг и оценка на научното въздействие, така и външно — чрез работна група от експерти на високо равнище, подбрани в консултация с Управителния съвет на JRC.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените режими на управление, механизми за осъществяване на финансирането, начини за плащане и стратегия за контрол

Програмата на Евратом ще се осъществява в режим на пряко управление. Комисията обаче може да реши, когато това се счита за уместно и ефективно, осъществяването на дейности на Евратом да се извършва чрез споделено и/или непряко управление (чрез европейски партньорства).

Стратегията за контрол ще се основава на:

- процедури за подбор на най-добрите проекти и превръщането им в правни инструменти;
- управление на проекти и договори през целия жизнен цикъл на всеки проект;
- предварителни проверки на всички искания за плащане,
- сертификати за финансовите отчети над определен праг;
- последващи одити върху извадка от изплатени искания;
- научна оценка на резултатите от проектите.

Одитите на „Хоризонт 2020“ (включително на програмата на Евратом) показват, че процентите на грешка остават в рамките на очаквания диапазон (вж. раздел 2.2.2). Това показва, че дори и да има какво още да се желае, вече въведените мерки за опростяване са били ефективни.

2.2.2. *Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им*

Основният модел за финансиране до момента е бил възстановяването на допустимите разходи. Като Европейската сметна палата последователно е посочвала, за последен път в годишния си доклад за 2016 г. „Основният риск за редовността на операциите се състои в това, че бенефициерите могат да декларират недопустими разходи, които да не бъдат открити или коригирани, преди възстановяването. Този риск е особено висок за Седмата рамкова програма и по аналогия с програмата на Евратом, чиито сложни правила за допустимост често се тълкуват погрешно от бенефициерите (особено от бенефициерите, които не са запознати в дълбочина с правилата, като например МСП, участници за пръв път и образувания от държави извън ЕС)“.

Европейската сметна палата призна значението на въведеното в „Хоризонт 2020“ опростяване (и по този начин също за програмата на Евратом за периода 2014—2020 г). В своя годишен доклад за 2016 г. обаче тя препоръча по-широко използване на опростени варианти на разходите (ОВР). Такива ОВР вече са използвани в части от програмата, или за конкретни видове разходи.

За безвъзмездните средства прогнозният представителен процент на грешките за Седмата рамкова програма (включително Евратом) е бил 5 %, с „остатъчен“ процент на грешки от около 3 %, след като са взети предвид всички възстановявания и корекции, които са били или ще бъдат приложени. Процентите на грешка обаче са били по-ниски в онези части от програмата, в които е било възможно да се използват по-широко ОВР и/или когато е участвала малка и стабилна група бенефициери.

Резултати от програмата „Хоризонт 2020“ (включително програмата на Евратом) предполагат представителен процент на грешка от около 3 %, с остатъчен процент на грешка под 2,5 %. Следва да се отбележи обаче, че това е ранна оценка, която следва да се използва внимателно и че вероятно ще нарасне до около 3—4 %. (Процентът на грешка, очакван от Комисията в нейното предложение за „Хоризонт 2020“ и за Евратом за периода 2014—2018 г., е 3,5 %, но той не отчита различните допълнителни усложнения, добавени по време на законодателния процес). Остатъчният процент на грешка следва да остане някъде под 3 %, макар все още да е твърде рано да се каже дали ще бъде постигната стойност от 2 %.

Някои грешки възникват, тъй като бенефициерите не са разбрали правилата. Такива грешки могат да бъдат преодоляни чрез опростяване, въпреки че винаги ще остане известна комплексност. Други грешки възникват, тъй като бенефициерите не са спазвали правилата. Въпреки че това се случва само в малка част от случаите, опростяването на действащите правила няма да разреши проблема.

Анализът на процента грешки, извършен за „Хоризонт 2020“ (включително програмата на Евратом), и извършените до момента одити предоставят следната информация.

- Около 69 % от грешките се отнасят до грешки при начисляване на разходите за персонал. Повтарящи се обичайни проблеми са неправилното изчисляване на отработените часове; неточни ставки или неточен брой начислени часове.

- Около 21 % от грешките се отнасят до други преки разходи (различни от тези за персонал). Най-честата грешка, която е установена, е липсата на пряко измерване на разходите.

- Около 8 % от грешките са свързани с разходи за подизпълнители, а 24 % — с пътни разходи.

Грешките, установени по време на одитите на „Хоризонт 2020“ и програмата на Евратом, показват, че някои от тях биха могли да бъдат избегнати чрез опростяване и избягване на ненужен формализъм в правилата. При „Хоризонт 2020“, „Хоризонт Европа“ и програмата на Евратом за периода 2021—2025 г. бяха въведени подобрения (например нови правила за вътрешно фактуриране и допълнителни възнаграждения). Въздействието на тези промени върху процента на грешка обаче все още не е известно.

По-широкото използване на ОВР, например единни ставки и единични разходи, както и продължаващото опростяване на правилата, ще спомогне за намаляване на бъдещия процент грешки, оценяван на 3—4 % на представителна основа. Независимо от това, намиращият се в основата проблем с грешките при метод на финансиране, основаван на възстановяване на допустимите разходи, остава. При такава система представителният процент грешки би могъл да бъде намален до 2,5 — 3,5 %, като остатъчният процент грешки след корекциите се очаква да бъде около 2 % (но не непременно под това ниво).

В рамките на „Хоризонт Европа“ беше въведено по-широко финансиране под формата на еднократни суми. Това дава възможност за плащане при предоставянето на задоволителни научни резултати. Не се изисква допълнителна обосновка за това плащане, например фактури, доказателства за плащане, графици и др. Поради това няма и финансови грешки.

Предложението за програмата на Евратом позволява на Комисията да използва модела на финансиране с еднократни суми за периода 2026—2027 г. Това ще бъде оценено, по-специално за да се установи дали дава възможност да бъдат постигнати всички цели на програмата (а не само намаляването на процента на грешка). Изплащането на еднократни суми ще прехвърли рисковете към други етапи на системата за вътрешен контрол, което ще направи оценката и преценката на представения краен резултат по-важни.

Броят на включените сделки означава, че високото ниво на систематичен предварителен контрол би било много скъпо. Поради това настоящата стратегия за контрол се базира на основани на риска предварителни и последващи проверки за оценка на нивото на грешките, както и за откриване и възстановяване на недопустими суми. Тъй като процентите на грешка са останали в рамките на установения диапазон, тази стратегия за контрол се счита за ефективна. Не се предлага радикална промяна, но някои аспекти ще бъдат доразвити, например ще бъде включен одит на системите и процесите.

2.2.3. *Оценка и обосновка на разходната ефективност на контрола (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани средства“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)*

Разходите на системата за контрол (оценка, подбор, управление на проекти, предварителен и последващ контрол) са в границите на 3—4 % при различните

служби на Комисията, отговарящи за осъществяването на предишните рамкови програми за 2017 г. (включително разходите за управлението на Седмата рамкова програма и „Хоризонт 2020“). Това ниво се счита за разумно с оглед на усилията, необходими за гарантиране, че целите са постигнати, и на броя на сделките.

Очакваният риск от грешки при плащания за безвъзмездна финансова помощ с модел на финансиране, основан на възстановяването на допустимите разходи, е 2,5—3,5 %. Рискът от допускане на грешки към момента на приключване (след проверките и корекциите) е около 2 % (но не непременно под това). Очакваният риск от грешки за безвъзмездните средства с модел, основаващ се на финансиране с еднократни суми, е близо до 0 % (при плащането и при приключването). Като цяло може да се очаква процентът на грешки да зависи от баланса между двата метода на финансиране (с възстановяване на допустими разходи и с еднократни суми). Комисията има за цел да прилага модела на финансиране с еднократни суми, където това е уместно. Основната причина за възприемането на финансиране с еднократни суми обаче няма да бъде намаляването на процента на грешка, а постигането на всички цели на програмата. Този сценарий се основава на допускането, че мерките за опростяване няма да претърпят значителни изменения в рамките на процеса на вземане на решение.

Забележка: този раздел се отнася само до процеса на управление на безвъзмездните средства. За административните и оперативните разходи по процедури за обществени поръчки рискът от грешки при плащане и при приключването следва да е под 2 %.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Specify existing or envisaged prevention and protection measures, e.g. from the Anti-Fraud Strategy.

В произтичащите от настоящия регламент споразумения за финансов принос, които ще бъдат сключени с трети страни, се предвиждат надзор и финансов контрол от страна на Комисията или на упълномощен от нея представител, както и одити от страна на Сметната палата или OLAF по преценка на ЕС, проведени при необходимост на място.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

- Съществуващи бюджетни редове

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид разход	Финансов принос			
	Номер	Многогод./едногод. ¹	от държави от ЕАСТ ²	от държави кандидатки и потенциални кандидати ³	от други трети държави	други целеви приходи
Н1	01 01 02 Разходи за подкрепа на програмата на Евратом за научни изследвания и обучение					
	01 01 02 01 Разходи, свързани с длъжностните лица и срочно наетите служители, изпълняващи „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — непреки научни изследвания	Едногод.				
	01 01 02 02 Външен персонал, изпълняващ „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — непреки научни изследвания	Едногод.				
	01 01 02 03 Други разходи за управление за „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — непреки научни изследвания	Едногод.				
	01.010211 Разходи, свързани с длъжностните лица и срочно наетите служители, изпълняващи „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — преки научни изследвания	Едногод.	НЕ	ДА	ДА	НЕ
	01.010212 Външен персонал, изпълняващ „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — преки научни изследвания	Едногод.				
	01.010213 Други разходи за управление за „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — преки научни изследвания	Многого д.				
	01 03 Оперативен бюджет на програмата на Евратом					
	01 03 01 Научноизследователска и					

¹ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

² ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

³ Държави кандидатки и ако е приложимо — потенциални кандидати от Западните Балкани.

	развойна дейност в областта на термоядрения синтез (непреки действия) 01 03 02 Ядрено делене, безопасност и радиационна защита (непреки действия) 01.0303 Преки действия на Съвместния изследователски център в ядрената област					
--	--	--	--	--	--	--

• Поискани нови бюджетни редове

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид разход	Финансов принос			
	Номер	Многогод./едногод.	от държави от ЕАСТ	от държави кандидатки и потенциални кандидати	от други трети държави	други целеви приходи

3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу

3.2.1.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	1	Единен пазар, иновации и цифрова сфера
--	----------	--

ГД: „Научни изследвания и иновации“			Година 2026	Година 2027	След 2027 г.	ОБЩО
• Бюджетни кредити за оперативни разходи						
01 03 01 Научни изследвания и разработки в областта на термоядрения синтез	Поети задължения	(1a)	116,037	122,196		238,233
	Плащания	(2a)	46,414	49,478	142,341	238,233
01 03 02 Ядрено делене, безопасност и радиационна защита (непреки действия)	Поети задължения	(1b)	52,998	55,811		108,809
	Плащания	(2b)	21,199	22,924	64,686	108,809
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми ⁵⁸						
01 01 02 01 Разходи, свързани с длъжностните лица и срочно наетите служители, изпълняващи „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — непреки научни изследвания	Поети задължения = Плащания	(3a)	8,223	8,523		16,746

⁵⁸ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (пришни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

01 01 02 02 Външен персонал, изпълняващ „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — непреки научни изследвания	Поети задължения = Плащания	(3б)	0,348	0,361		0,708
01 01 02 03 Други разходи за управление за „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — непреки научни изследвания	Поети задължения = Плащания	(3в)	1,658	1,718		3,376
ОБЩО бюджетни кредити за ГД „Научни изследвания и иновации“	Поети задължения	=1а+1б+3а+3б+3в	179,263	188,609		367,872
	Плащания	=2а+2б+3а+3б+3в	77,841	83,004	207,027	367,872
ГД: JRC			Година 2026	Година 2027	След 2027 г. (вж. т. 1.6)	ОБЩО
• Бюджетни кредити за оперативни разходи						
01.0303 Преки действия на Съвместния изследователски център в ядрената област	Поети задължения	(1а)	12,500	12,500		25,000
	Плащания	(2а)	3,700	9,700	11,600	25,000
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми ⁵⁹						
01 01 02 11 Разходи, свързани с длъжностните лица и срочно наетите служители, изпълняващи „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — преки научни изследвания	Поети задължения = Плащания	(3а)	56,277	57,277		113,554
01 01 02 12 Външен персонал, изпълняващ „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — преки научни изследвания	Поети задължения = Плащания	(3б)	10,455	10,455		20,910
01 01 02 13 Други разходи за управление за „Програмата на Евратом за научни изследвания и обучение“ — преки научни изследвания	Поети задължения =	(3в)	35,314	35,697		71,011

⁵⁹ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

	Плащания					
ОБЩО бюджетни кредити за ГД JRC	Поети задължения	=1a+3a+3б+3в	114,546	115,929		230,475
	Плащания	=2a+3a+3б+3в	105,746	113,129	11,600	230,475

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)	181,534	190,507	0	372,041
	Плащания	(5)	71,313	82,102	218,627	372,041
•ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми	Поети задължения = Плащания	(6)	112,275	114,031		226,306
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 1 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=4+ 6	293,809	304,538		598,347
	Плащания	=5+ 6	183,588	196,133	218,627	598,347

Функция от многогодишната финансова рамка	7	„Административни разходи“
--	----------	---------------------------

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година 2026	Година 2027	След 2027 г. (вж. т. 1.6)			ОБЩО
ГД: <.....>							
• Човешки ресурси							
• Други административни разходи							
ОБЩО ГД <.....>	Бюджетни кредити						

ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	(Общо задължения = поети плащания)						
--	------------------------------------	--	--	--	--	--	--

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година 2026	Година 2027	След 2027 г. Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. раздел 1.6)			ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—7 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения						
	Плащания						

3.2.2. Очакван резултат, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи

Бюджетни кредити за поети задължения в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и результатите			Година N		Година N+1		Година N+2		Година N+3		Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. раздел 1.6)						ОБЩО	
	РЕЗУЛТАТИ																	
	Вид ⁶⁰	Среде н разхо д	Бр.	Разхо ди	Бр.	Разхо ди	Бр.	Разхо ди	Бр.	Разхо ди	Бр.	Разхо ди	Бр.	Разхо ди	Бр.	Разхо ди	Общ бр.	Общо разходи
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 1 ⁶¹ ...																		
- Резултат																		
- Резултат																		
- Резултат																		
Междинен сбор за конкретна цел № 1																		
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 2...																		
- Резултат																		
Междинен сбор за конкретна цел № 2																		
ОБЩО																		

⁶⁰ Резултатите са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (напр.: брой финансирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

⁶¹ Описана в раздел 1.4.2. „Конкретни цели“

3.2.3. *Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи*

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година 2026	Година 2027	ОБЩО
ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка			
Човешки ресурси			
Други административни разходи			
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка			

Извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	Година 2026	Година 2027	ОБЩО
Човешки ресурси	75,303	76,616	151,918
Други административни разходи	36,972	37,415	74,387
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	112,275	114,031	226,305

ОБЩО	112,275	114,031	226,305
-------------	----------------	----------------	----------------

Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други административни разходи, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

3.2.3.1. Очаквани нужди от човешки ресурси

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време

	Година 2026	Година 2027
• Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)		
20 01 02 01 (Централа и представителства на Комисията)		
20 01 02 03 (Делегации)		
01 01 02 01 (Непреки научни изследвания)	47	47
01 01 02 11 (Преки научни изследвания)	396	390
Други бюджетни редове (да се посочат)		
• Външен персонал (в еквиваленти на пълно работно време) (ЕПРВ)⁶²		
20 02 01 (ДНП, КНЕ, ПНА от „общия финансов пакет“ ⁶³)	0	0
20 02 03 (ДНП, МП, КНЕ, ПНА и МЕД в делегациите)	0	0
XX 01 xx yy zz⁶³	- в централата	
	- в делегациите	
01 01 02 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — Непреки научни изследвания)	4	4
01 01 02 12 (ДНП, КНЕ, ПНА — Преки научни изследвания)	153	138
Други бюджетни редове (да се посочат)		
ОБЩО	600	579

XX е съответната област на политиката или съответният бюджетен дял.

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на действието и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят от:

Длъжностни лица и срочно наети служители	Задачи, произтичащи от управлението и изпълнението на специфичната програма на Евратом за научни изследвания и обучение, които заемат длъжности в одобрените щатни разписания и участват в непреки и преки научноизследователски дейности.
Външен персонал	Задачи на външен персонал, изпълняващ специфичната програма на Евратом за научни изследвания и обучение, под формата на преки и непреки научноизследователски дейности

⁶² ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

⁶³ Подтаван за външния персонал, покрит с бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове „ВА“).

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

Предложението/инициативата:

- ☐ може да се финансира изцяло чрез преразпределяне на средства в рамките на съответната функция от многогодишната финансова рамка (МФР)

- ☐ налага да се използват неразпределеният марж по съответната функция от МФР и/или специалните инструменти, предвидени в Регламента за МФР

- ☐ налага преразглеждане на МФР

3.2.5. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата:

- ☐ не предвижда съфинансиране от трети страни
- ☒ предвижда следното съфинансиране от трети страни:

Бюджетни кредити в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	2026	2027	Общо
Да се посочи съфинансиращият орган			
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- ☐ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- ☒ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:

- ☐ върху собствените ресурси
- ☒ върху другите приходи

моля, отбележете, ако приходите са предназначени за конкретни разходни бюджетни редове ☐

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата ¹	
		2026	2027
Позиция 6011 Позиция 6012 Позиция 6013 Позиция 6031	p.m.	p.m.	p.m.

За целевите приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

01 03XX Бюджетни кредити, начислени от вноски от трети страни

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

Трети държави могат да имат принос към програмата чрез споразумения за асоцииране. Условията, определящи равнището на финансовия принос, се определят в споразумения за асоцииране с всяка държава и трябва да осигуряват автоматична корекция на всеки значителен дисбаланс спрямо сумата, която субектите, установени в асоциираната държава, получават чрез участието си в програмата, като се вземат предвид разходите за управление на програмата.

4. ЦИФРОВО ИЗМЕРЕНИЕ

4.1. Изисквания, свързани с цифрови аспекти

Настоящият регламент не включва свързани с цифрови аспекти допълнителни изисквания. Прилагат се разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/695, които включват свързани с цифрови аспекти изисквания по отношение на събирането, предаването, съхранението и обмена на информация.

¹ Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.

4.2. Данни

Настоящият регламент не включва свързани с цифрови аспекти допълнителни изисквания за събирането, обработването, генерирането, обmena или споделянето на данни. Прилагат се разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/695.

4.3. Цифрови решения

Настоящият регламент не включва свързани с цифрови аспекти допълнителни изисквания, които да налагат цифрови решения. Прилагат се разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/695.

4.4. Оценка на оперативната съвместимост

Настоящият регламент не включва свързани с цифрови аспекти допълнителни изисквания, които да засягат обществени цифрови услуги. Прилагат се разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/695.

4.5. Мерки в подкрепа на цифровото изпълнение

Настоящият регламент не включва свързани с цифрови аспекти допълнителни изисквания, които да налагат специфични мерки за изпълнение. Прилагат се разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/695.